Deelsessie 23: ‘Eerst luisteren, dan samen werken - *manieren om het inwonersperspectief echt op te halen’*

Anne van den Bulck, Universiteit Maastricht
Jim Retra, Zuyd Hogeschool

‘Jouw wijk – Jouw toekomst’ , 15 oktober 2026

Maastricht University ZUYD LIME LIMBURG MEET GGDZUID LIMBURG

Invulling van de sessie

1. **Korte introductie**
   - LIME ‘Samen werk maken van gezonde wijken’
2. **Aan de slag met methodieken voor inwonersparticipatie**
3. **Uitwisseling van ervaringen**
4. **Afsluiting**

Maastricht University ZUYD LIME LIMBURG MEET GGD ZUID LIMBURG

Invulling van de sessie

1. **Korte introductie**
   - LIME ‘Samen werk maken van gezonde wijken’
2. **Aan de slag met methodieken voor inwonersparticipatie**
3. **Uitwisseling van ervaringen**
4. **Afsluiting**

Cijfers vertellen niet het hele verhaal

- Wijkdata en wijkscans spelen steeds grotere rol in lokaal beleid rondom zorg, welzijn en leefomgeving
- Laten zien wat er speelt in de wijk, maar niet altijd hoe inwoners hun wijk ervaren
- Voor een gedeelde en passende plannen heb je beide nodig
- Centrale vraag: hoe haal je ervaringen, behoeften én krachten van inwoners betekenisvol en inclusief op?
- **Voorbeeld uit onderzoek en praktijk:**
  - LIME ‘Samen werk maken van gezonde wijken’

Maastricht University ZUYD LIME LIMBURG MEET GGD ZUID LIMBURG

LIME ‘Samen werk maken van gezonde wijken’

- Literatuur laat zien dat inwonerparticipatie belangrijk element is van integrale wijkzorg (Schraft et al., 2026)
- Geen blauwdruk, maar maatwerk
- Ontwikkeling van Keuzewijzer ‘Beleving van de wijk’
- Pilot implementatie in twee woonzorgzones Deltaplan Maastricht-Heuvelland (IZA)

Wetenschappelijk artikel

TSG Tijdschr Gezondheidswet (2026) 104:109–118
https://doi.org/10.1007/s12508-026-00508-1

Een meervoudig caseonderzoek naar integrale wijkzorg in Nederland en Vlaanderen

Joana Schraft · Anne O. E. van den Bulck · Sarah C. M. Willard · Erik van Rossum · Arianne M. J. Elissen

Ontvangen op: 21 juli 2025 / Geaccepteerd op: 11 juni 2026 / Published online: 23 juni 2026
© The Author(s) 2026

Samenvatting In Nederland zijn er verscheidene initiatieven op het gebied van integrale wijkzorg. Er ontbreekt echter een overzicht van hoe deze in de praktijk worden vormgegeven. Daarom is dit meervoudige caseonderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop initiatieven voor integrale wijkzorg invulling geven aan de vijf strategieën van het WHO Integrated People-Centered Health Services-model (WHO IPCHS-model), welke overeenkomsten en verschillen er zijn in de invulling per strategie, en welke lessen hieruit worden getrokken voor de verdere ontwikkeling van integrale wijkzorg in Nederland. Er werden zes initiatieven geselecteerd waarvoor wetenschappelijke publicaties beschikbaar waren. Documenten en semigestructureerde interviews met experts vormden de basis voor de dataverzameling. Het WHO IPCHS-model diende als kader voor zowel de dataverzameling als de extractie van de documenten en interviews. Alle kwalitatieve gegevens werden thematisch geanalyseerd aan de hand van de vijf strategieën van het WHO IPCHS-model. De initiatieven geven op uiteenlopende manieren invulling aan deze strategieën. Ondanks deze variatie kwamen enkele lessen naar voren die toepasbaar zijn in verschillende contexten. Verbindende actoren zijn cruciaal voor het creëren van eigenaarschap van inwoners en het versterken van de verbinding tussen stakeholders en inwoners in de wijk – hun structurele inbedding in integrale wijkzorg blijkt essentieel voor de duurzaamheid van de initiatieven. Daarnaast blijkt dat het combineren van een top-down- en bottom-upaanpak, passend bij de lokale context, mogelijk kan bijdragen aan de succesvolle implementatie en opschaling van initiatieven. Nieuwe evaluatiemethoden, zoals realistische evaluatie en mixed methods-onderzoeksontwerpen, met uitkomstmaten zoals het Quintuple Aim-model, zijn daarentegen nodig om ook de impact van integrale

Dr. Erik van Rossum is kort voor publicatie van dit manuscript overleden. De auteurs zijn hem dankbaar voor zijn belangrijke bijdrage aan dit werk en aan het vakgebied.

Digitaal aanvullende content De online versie van dit artikel (https://doi.org/10.1007/s12508-026-00508-1) bevat aanvullend materiaal, toegankelijk voor daartoe

Maastricht University
ZUYD
LIME
LIMBURG MEET
GGD ZUID LIMBURG

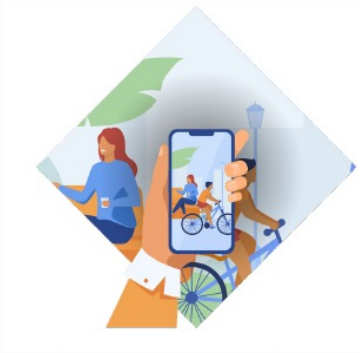
Keuzewijzer Beleving van de Wijk

- Gebaseerd op scan van bestaande tools en richtlijnen
- 3 evidence-based methodieken
- Inclusiviteit
- Ondersteuning in keuze en implementatie
- Training voor professionals

Maastricht University
ZUYD
LIME
LIMBURG MEET
GGD ZUID LIMBURG

Methodieken

Photovoice

Wijkwaardenkaart

Positieve Gezondheid

Ervaringen met de Keuzewijzer in de praktijk

- >45 uur aan observaties en 8 interviews
- Voornaamste bevindingen:
  - Laagdrempelig, toegankelijk, bruikbaar
  - Kracht zit in kiezen wat past bij de vraag, de wijk en de inwoners
  - Belang van implementatiebegeleiding
  - Duidelijkheid over rollen, eigenaarschap, tijd
- Opschaling en verder onderzoek

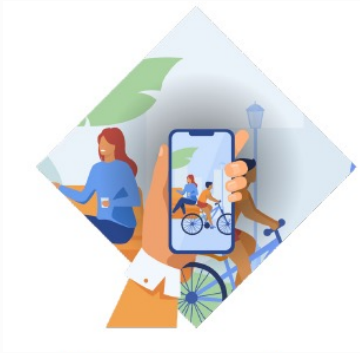

Maastricht University ZUYD LIME LIMBURG MEET GGD ZUID LIMBURG

Invulling van de sessie

1. Korte introductie
   - GGroen
   - LIME ‘Samen werk maken van gezonde wijken’
2. **Aan de slag met methodieken voor inwonersparticipatie**
3. Uitwisseling van ervaringen
4. Afsluiting

Methodieken

Photovoice

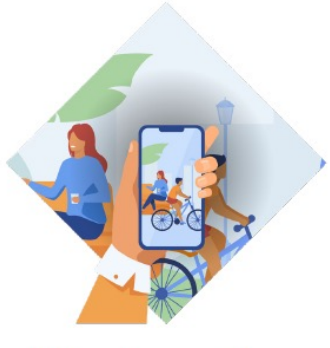

Wijkwaardenkaart

Positieve Gezondheid

Wijkwaardenkaart

Photovoice

Wijkwaardenkaart

Positieve Gezondheid

Wijkwaardenkaart

- HAN University of Applied Sciences & Bindkracht 10
- Individuele gesprekken
- 10 wijkwaardenkaarten
- 50-100 inwoners
- Gesprekken duren ongeveer 20 min

Maastricht University ZUYD LIME LIMBURG MEET GGD ZUID LIMBURG

Aan de slag!

STAP 1. “Welke drie wijkwaardenkaarten zijn het meest belangrijk voor je?”

STAP 2. Kiest 3 wijkwaardenkaarten.

STAP 3. “Kan je uitleggen wat deze kaart voor jou betekent?”

“Deze kaart is belangrijk voor mij omdat…

Professional

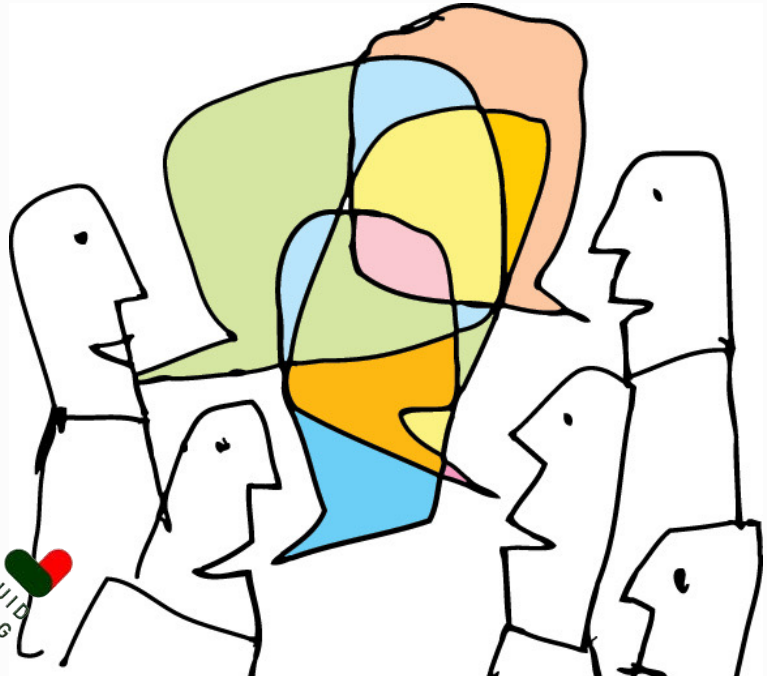

Inwoner

Invulling van de sessie

1. Korte introductie
   - GGroen
   - LIME ‘Samen werk maken van gezonde wijken’
2. Aan de slag met methodieken voor inwonersparticipatie
3. **Uitwisseling van ervaringen**
4. Afsluiting

Uitwisseling van ervaringen

Invulling van de sessie

1. Korte introductie
   - GGroen
   - LIME ‘Samen werk maken van gezonde wijken’
2. Aan de slag met methodieken voor inwonersparticipatie
3. Uitwisseling van ervaringen
4. **Afsluiting**

Afsluitende boodschap

Inwonerparticipatie is geen vinkje op een checklist.
Het is een continu proces van reflecteren, luisteren en leren.
Het vraagt om een oprechte bereidheid om iets te doen met wat inwoners inbrengen.

Dank voor jullie deelname!

Wil je doorpraten over dit onderwerp? Neem gerust contact op:

Anne van den Bulck, Universiteit Maastricht a.vandenbulck@maastrichtuniversity.nl
Jim Retra, Zuyd Hogeschool jim.retra@zuyd.nl

Casestudie Integrale Wijkzorg

Keuzewijzer Beleving van de wijk

Maastricht University ZUYD LIME LIMBURG MEET GGD ZUID LIMBURG